

1. "L'acte és, així doncs, l'existir de la cosa, però no com quan diem que està en potència; i diem que està en potència com està un Hermes en una fusta, i la mitja línia en la línia sencera, perquè podria ser separada, i que és savi fins i tot aquell que no reflexiona, si és capaç, de reflexionar. /.../ Allò que volem dir és evident en els singulars per inducció, sense que calgui cercar una definició de tot, sinó que n'hi ha prou amb contemplar l'analogia, perquè en la mateixa relació que està el que edifica amb el que pot edificar, està també el despert amb l'adormit, i el que veu amb el que està amb els ulls tancats però té vista, i allò separat de la matèria amb la matèria, i allò totalment elaborat amb allò no elaborat. I, d'aquesta diferència, resti l'acte separat d'un costat i, de l'altre, la potència."

Aristòtil, *Metafísica*, IX, 6

Resumeix les idees principals del text.

2. "Que l'acte és millor i més valuós que una bona potencia, és evident pel que direm. Tot allò que diem que té potència per a una cosa, la té també per al seu contrari; per exemple, allò que diem que pot estar sa, pot també estar malalt, i ho pot estar simultàniament; perquè la potència d'estar sa i la d'estar malalt, i la de restar quiet i de moure's, i la d'edificar i de destruir, i la de ser edificat i ser destruït, és la mateixa. Així doncs, la potència per als contraris es dona simultàniament; però és impossible que es donin simultàniament els contraris, i també és impossible que es donin simultàniament els actes (per exemple, estar sa i estar malalt), de manera que un dels dos serà necessàriament el bé; en canvi, la potència serà necessàriament les dues coses o cap. En conseqüència, serà millor l'acte.

Aristòtil, *Metafísica*, IX, 9.

Resumeix les idees principals del text

3. "Es diu causa, en un primer sentit, la matèria immanent de la qual alguna cosa es fa; per exemple, el bronze és causa de l'estàtua, i la plata, de la copa /.../. En un altre sentit, és causa, l'espècie i el model; i aquest és l'enunciat de l'essència i els seus gèneres (per exemple, de l'octava musical, la relació de dos a un i, en suma, el número) i les parts que hi ha a l'enunciat. A més, allò del qual procedeix el primer principi del canvi i del repòs; per exemple, aquell que va aconsellar és causa de l'acció i el pare és causa del fill i, en suma, l'agent, d'allò fet i el que produeix el canvi, del que el pateix. A més, allò que és com el fi, i això és allò per al que alguna cosa es fa; per exemple, el passejar és causa la salut. Per què, efectivament, es passeja? Diem: per estar sa. i, tot dient això, creiem haver donat amb la causa".

Aristòtil, *Metafísica*, V, 2.

4. Se dice bien, pues, que realizando acciones justas se hace uno justo y moderado; y sin hacerlas, nadie podría llegar a ser bueno. Pero la mayoría no practica estas cosas, sino que refugiándose en el lógos, creen filosofar y poder llegar así a ser hombres cabales. Se comportan como los enfermos que escuchan con atención a los médicos, pero no hacen nada de lo que les prescriben, y así como estos pacientes no sanarán del cuerpo con tal tratamiento, tampoco aquéllos sanarán el alma con tal de filosofía.

Aristóteles, *Ética a Nicómaco, II, 4, 1105a30-1105b18*

Quina és la idea principal del text? Creus que Aristòtil està d'acord amb l'ètica platònica?

5. Però amb raó Sòcrates buscava l'essència, ja que tractava de fer sil·logismes, i el principi del sil·logisme és l'essència. La dialèctica encara no era capaç de considerar els contraris amb independència de l'essència i de determinar si la ciència dels contraris és una. Així doncs amb tota raó pot atribuir-se a Sòcrates el descobriment de les dues coses següents: els discursos inductius i la definició general, coses ambdues que concerneixen el punt de partida de la ciència. Però Sòcrates no concedia una existència separada ni als universals ni a les definicions.

Els [els Platònics] les van separar i van donar a aquestes realitats el nom d'idees.[...]

[...]La qüestió més important que hem de plantejar serà preguntar quina pot ser la contribució de les idees als éssers sensibles, eters o temporals. Perquè no són causes de cap moviment ni de cap canvi. No constitueixen tampoc cap ajuda per a la ciència dels altres éssers: no són la seva essència, si no estarien en ells; ni són per a explicar la seva existència, perquè no són immanents als éssers participats. [...] D'altra banda els altres éssers no poden provenir de les idees, en cap sentit dels quals ordinàriament s'empren. I si diem que les idees són paradigmes, i que les altres coses deriven d'elles, pronunciem paraules buides i fem metàfores poètiques. Qui treballa amb els ulls fixos en les idees? També pot ocórrer que existeixi i es produeixi algun ser semblant a un altre sense estar modelat sobre aquest altre: així, existint o no Sòcrates, podria néixer un home semblant a Sòcrates i succeiria evidentment el mateix si se suposés un Sòcrates etern.

En el *Fedó* es diu que les idees són les causes de l'ésser i de l'esdevenir. No obstant això, àdhuc admetent l'existència de les idees, els éssers participats no són produïts, tret que hi hagi un motor. Per contra, són produïdes moltes altres coses, de les quals diuen que no hi ha idees. Així doncs és possible que també les altres coses, de les quals diuen que hi ha idees, existeixin i es produeixin per causes anàlogues a les de les coses que parlem, i no a causa de les idees. I per la mateixa manera de refutació i per arguments més lògics i més rigorosos encara, respecte de les idees poden acumular-se moltes altres dificultats semblants a aquelles que acabem de trobar

Aristòtil, *Metafísica*